

Rövid ismertető: a „Kiemelt jelentőségű természeti értékek megőrzése a Turjánvidék Natura 2000 terület déli részén” LIFE+ projekt

A HM Védelemgazdasági Hivatal társult kedvezményezettként újabb, 2,7 millió EUR összköltségvetésű LIFE+ projekt keretében (2011-2016), 2 millió EUR támogatás mellett valósítja meg a kiemelt jelentőségű élőhelyek, és a veszélyeztetett Rákosi vipera élőhelyének védelmét, helyreállítását és bővítését a Turjánvidék Natura 2000 pSCI (jelölt kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület) déli területegységén. A projekt Koordináló Kedvezményezettje a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Társult Kedvezményezettjei a HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt., valamint a WWF Világ Természetvédelmi Alap Magyarország Alapítvány.

A projektterület 7300 hektárt ölel fel, azaz a Táborfalvai Lő- és Gyakorlótér nagy részét és a Dabasi Turjános Természetvédelmi Területet foglalja magába. Az 1876-ban alapított honvédségi terület – mely fokozatosan bővült – Táborfalva-Örkény-Tatárszentgyörgy-Dabas térségében terül el. Ez ma a második legnagyobb aktívan használt katonai lőtér Magyarországon, változatos fegyvernemekkel zajló hazai és nemzetközi hadgyakorlatok helyszíne.

Akárcsak Európa más országaiban, a hadsereg jelenléte itt is komoly védelmet és persze speciális veszélyeket is jelentett a természetes élőhelyek fennmaradására. Mivel elzárt területről van szó, nagyrészt sikerült elkerülni a beépítést vagy szántók kialakítását. Ennek köszönhetően ma itt található a Duna-Tisza közti Homokhátság legnagyobb, összefüggő vizes és homoki élőhely-rendszere, ami hajdan az alföldi táj egészét jellemezte.

A pályázati terület északi részén éger-kőris láperdők, üde és kiszáradó láprétek, déli részén nyílt és zárt homokpuszta gyepek, borókás-nyárasok, pusztai tölgyes foltok fordulnak elő. Több száz természetvédelmi oltalom alatt álló és ritka faj él itt. Ilyen például a bennszülött homoki kikerics, a fokozottan védett, nyitvatermők közé tartozó csikófark és az óriás útifű, továbbá a terület rendkívül gazdag orchideafajokban is. Homoki gyepekben él a bennszülött magyar futrinka legnagyobb hazai állománya, valamint Magyarország négy védett ormányosbogár fájának egyike.

Pályázat legfontosabb faja a rákosi vipera, amely Európa egyik legvesélyeztetettebb hüllője. Ez a nagyon ritka mérges kígyó a projektterület olyan részén él, ahol homokpuszta gyepek és kiszáradó láprétek alkotnak mozaikot. Ezen kívül sok védett madárfaj található a Turjánvidék Natura 2000 terület déli részén, ilyen például a szalakóta, a rétisas és a gyurgyalag, amely faj 2013-ban az év madara lett. A Turjánvidék Natura 2000 terület alkalmanként a fokozottan védett tűzok számára is költőterületet jelent.

A projekt célja a Táborfalvi lő- és gyakorlótér területén található, ezen – országos szinten is – egyedülálló, természeti értékek megőrzése, növény- és állatvilágának megóvása, valamint a szükséges tájrehabilitációs feladatok elvégzése, a katonai kiképzési feladatokkal összhangban.

Ezen feladatok megvalósítása érdekében a projektpartnerek az alábbi feladatokat hajtják végre a projekt időtartama alatt:

- Vízellátottság szabályozása, területi egyeztetés, tájékoztatás, részletes kiviteli terv elkészítése, végrehajtása
- Natura 2000 és kiegészítő táblák, sorompók legyártatása, kihelyezése
- Lőszermentesítés a szükséges területeken
- Tanösvény program szervezése és vezetése.
- A terület természeti értékei és a program bemutatása katonai döntéshozóknak és használóknak
- Információcsere hazai és külföldi LIFE programokkal
- Homoki élőhelyek mentesítése invazív fajoktól
- Idegenhonos erdők átalakítása őshonossá
- Potenciális rákosi vipera élőhelyek fejlesztése, legeltetés bevezetése
- Katonai területhasználók és környezetvédelmi tisztek természetvédelmi képzési anyagának összeállítása, képzések tartása
- NATURA 2000 kezelési fenntartási terv aktualizálása

